

אין מזל ליועצי הטרור.

עמירם ניר הפך

כוכב בעל כורחו.

וכך גם רפי איתן

אין מזל לאנשים הממלאים את תפקיד הקרוי "יועץ ראש-ממשלה לענייני-טרור".

הבעל הנוכחי של התפקיד נתן בצרות. וכמוהו גם היועץ הקודם.

ברטים לטהראן. עמירם ניר, היועץ הנוכחי, תופס מקום נרחב מאוד ברוח של ועדת-החקירה רמת-הדרג, שמונתה על-ידי הנשיא רונלד רגן כדי לבדוק את פרשת איראן-קונטראס.

ועדה זו, כמו ועדת-החקירה של הסנאט (העולם הזה 25.2.86), לא יצאה מגדרה כדי להרשיע את ישראל.

ישראל כשלעצמה כלל לא עניינה אר-תה. היא ביקשה לברוק רק את האחריות של נשיא ארצות-הברית ופקידיו.

אולם גם מבלי שרצתה בכך, צץ שמה של ישראל לכל אורך הרוח. והשם הקובע הוא עמירם ניר.

נראה כי ירו של ניר היתה ככל. הוא הציע, הוא הביא רעיונות, הוא נפגש, הוא אירגן, הוא קישר. הוא שהביא

איתן ניר

זקוקים לעצה

לעניין שוב ושוב את האיראני מנישאר גורכניפאר, שהאמריקנים מאסו בו ר-הגירורוהו כשקרו וכברבכו.

לפחות שני חידושים מעניינים לגבי ניר יש ברוח החדש, שפורסם השבוע:

● כאשר לא שוחררו בני-הערובה האמריקאיים, למרות ההבטחות, ניתק הקולונל אוליבר נורת' (הקאבוי במר-תף הבית הלבן) את מגעיו עם ניר, וסירב להיפגש עימו עוד. נראה שהוא האשים את ניר בנוכלות של גור-בניפאר. ניר ביקש באופן קדחתני ל-וויז את מגעו ההדוק עם נורת'. מאמץ זה הביא לשיחרור בני-ערובה אמריקאי אחד.

● כאשר יצא רוברט מקפארלן לשליחותו המפורסמת לטהראן, כחב-רת נורת' ואחרים, לא רצה לקחת עימו את ניר. שימעון פרס עצמו התערב אצל נשיא ארצות-הברית כדי להבטיח את צירופו של ניר למישלחת. ניר אכן טס, והוצג בטהראן כאמריקאי.

נראה כי ניר עוד יעסיק את האמריקאים הרבה זמן.

מרגלים ישראלים. גם קודמו של ניר, רפי איתן, מרתק את האמריקאים.

השבוע גילה ג'ונתן פולארד בבית-המשפט האמריקאי, שהיו איתן בעוון ריגול למען ישראל, שרפי איתן הטיל עלי לרגל נגד ארצות-הברית, לספק לו רשימה של מרגלים ישראלים ה-ציים, המושבים וההתנחלויות.

פולארד בישאל לטובת ארצות-הברית, רית, ולספק לו מידע אמריקאי על פר-ליטיקאים ישראלים.

פולארד, לדבריו, סירב. הוא סיפק רק חומר-ריגול שהיה ררוש בעיניו לביטחון ישראל, כגון חומר על מית-קנים צבאיים ערביים. את החומר היה מסרו האמריקאים בעצמם לישראל, ונראה כי התכוונו למכור אותו לישראל.

ראל מומרת מחיר, אגב, בתיובו של ניר מכרו האמריקאים גם כמה פעמים חומר מודיעיני לאיראנים, להמשך מילחמתם בעיראק.

נראה כי איתן וניר, היועצים הנא-מנים, היו בעצמם זקוקים לעצה טובה.

קצה הקרחון

ללא קרחון

רבין מודע היטב למצב זה, ואין לו שום נכונות לוותר עליו. כאשר יצר פרס את המשברון האחרון, שאל רבין בישיבת הצמרת של המפלגה: "מי בכלל החליט על אסטרטגיה של משבר?" די היה להציג את השאלה, ולא היה צורך בתשובה.

למעשה אין פרס במזל שיש לו רוב אף במפלגתו שלו ליצירת משבר. השניים רוצים לשמור על נחלותיהם ומעמדם. החיכים פוחדים שלא ייבחרו מחדש. גר יעקובי רוצה לקבל את אישורו של שמיר למינויו כשגריר בווינגטון.

רק עזר וייצמן מעוניין במשבר, מתוך תיקווה שיהיה שר חשוב בממ-שלה הבאה. הוא גם הבטיח את מקומו שלו ומקום אנשיו בכנסת הבאה, בלי קשר לתוצאות. אין לו מה להפסיד.

אך לייצמן אין כיום המישקל הר-רוש כדי לגרום למשבר. מישקלו של יצחק רבין, וריבו הוותיק, כבד הרבה יותר.

תאומי-סיאם

תאומים

ותרה הבעיה של יצחק שמיר, האם היה הוא מעוניין במשבר?

פרשנים רבים סברו כך. לשמיר יש מה להרוויח: אם יוקדמו עתה הבחירות, תיגרע מילחמת-המחנות בחרות. אם הבחירות ייערכו לפני הוועידה, יהיה שמיר בלי ספק המועמד הבא של הלי-כוד לראשות-הממשלה. אם הוועידה תיערך בצל הבחירות לא יעז איש

במפלגה לפגוע בשמיר.

אולם נראה כי פרשנות זו מוגזמת מאוד, גם אם יש בה גרעין כלשהו של אמת. לשמיר ולכל חבריו בחרות יש אוטומטית ריעה נחרצת, נגד ועידה

מבחינת המערך, זה יהיה אסון.

לכן אין כל ממש במשבר ממשלתי מתוכנן.

האיש החזק: רבין

שאלה היתה: האם יוכל להיר-ווצר משבר ממשלתי בלתי-ימי-תוכנן? האם יכולים הרברים להישמט מן הידיים?

השאלה נוגעת לשימעון פרס. אי-שיתוף ומצב-רוחו עמדו במרכז החש-בונות.

פרס האיש מתוסכל ומרוגז. יש לו סיבות טובות לכך.

בין השאר:

● מעמדו החדש כשר-החוזק מתס-כל אותו. בישראל אין לשר-החוזק סמ-כיות של ממש. מישרדו עלוב, בהש-וואה למישרדיהם של ראש-הממשלה ושר-הביטחון. מכיוון שבתקופת כהו-נתו של פרס כראש-הממשלה לא לקח עימו את שמיר ליושן מקום. גומל לו

שמיר כיום כאותו המטבע.

● **האשראי שצבר פרס במי-שך שתי שנותיו כראש-הממ-שלה אוזל במהירות.** פרשת-

גרוע מזה, מבחינת המערך: אין זו עילה פופולארית. מי שמסכים ממילא לקו המערך, יחייב עמדה זו. אך מי ש-מסכים לעמדת הליכוד או הרתיים, ישלול אותה.

העניין לא יעביר ביום-הב-חירות מיספר ניכר של בוחר-הליכוד אל מחנה-המערך.

לא יהיו בחירות

באין גם המשך החשבון.

בכנסת רוב לפיזור

הכנסת, ואין כל אפשרות לפזר את הכנסת בדרך אחרת.

הכנסת מורכבת מח"כים, שרק חלק מהם בטוחים שייכנסו גם לכנסת הב-אה. כמעט כל הסיעות הקטנות נתונות בצרות. חרף דיבורים אמיצים לצורכי-פירסום, אין אף לאחת מן הסיעות הקט-נות, מימין ומשמאל, עניין בהקדמת הבחירות.

משמע: רק הליכוד והמערך

ביחד יכולים לפזר את הכנסת.

אם אין להם עניין משותף כזה,

הכנסת לא תתפור.

גם אילו התפורה הכנסת, אין סיכוי

ל נראה כמו קצה-הקרחון. שימ-ר עזר פרס טס למצריים לפני שחזר יצחק שמיר מאמריקה. שמיר שלל פומבית את זכותו של פרס להתחייב בשם ישראל. פרס הטיף במצריים למדיניות ששמיר מתנגד לה. העולם המשתלה ראה מדינה קטנה שיש לה שתי ממשלות.

בלי ספק: משבר ממשלתי בדרך. זה היה קצה-הקרחון.

אבל מי שבדק מתחת לפני

המים, גילה תופעה מוזרה: לא

היה שם שום קרחון.

התנאים למשבר ממשלתי פשוט לא היו קיימים.

5 התנאים למשבר

● **שבר ממשלתי** אמיתי יתכן כשיש חמשת התנאים הבאים:

● חילוקי-דיעות אמיתיים בין שני הגושים.

● סלע-מחלוקת המעניק פופולא-ריות לצד היום.

● האפשרות ללכת לבחירות.

● תיקויות הצד היום לניצחון מכ-ריע בבחירות.

● או, להפליין, האפשרות שהצד היום יקים ממשלה צרה בכנסת הנו-כחית.

אף לא אחד מן התנאים האלה לא היה קיים — לא לגבי המערך, לא לגבי הליכוד.

הוועידה שלא

היתה

חילוקי-הדיעות בין הצדדים אי-נם אמיתיים.

הדיבור על "ועידת-שלום בינלאר-מית" הם דיבורים, ותו לא. אין למערך שום הצעה שהיא מקובלת על הערבים.

הליכוד מתנגד לכל ועידה, ומבחינתו — בצדק. בכל ועידה תהעלה שאלת הנסיגה הישר-אלית מן השטחים הכבושים.

גם אם הוועידה לא תוכל לכפות זאת, היא תמסר את ההתנגדות העו-למית לכיבוש הישראלי.

המערך היה רוצה בוועידה, בתנאי שהיא רק "תלווה" את המשא-והמתן הישרי, שהיא לא תוכל "לכפות". וב-עיקר: שלא תהיה בה נציגות של אש"ף.

השתתפות אש"ף היא הקובעת. לא יתכן כלל שמצריים, ירדן, סוריה ו-ברית-המועצות ישתתפו בוועידה כזאת בלי אש"ף. הרבר היה גורם לתסיסה עצומה בעולם הערבי, והופך את הווי-עידה בעיני המוסלמים הפורביים לוו-עידת-נגידה.

פרס מאמין כי אפשר לקרף

את המכשול הזה על-ידי התי-חבמות: "מנו", "נציגים שלם-טיניים מוסכמים", שיהיו למע-שה אנשי אש"ף וממוני אש"ף,

אך שלא יופיעו בשם זה.

הרבר נתון בספק חמור. לא ברור כי ישראל, מצריים, ירדן ואש"ף יוכלו להסכים ביניהם על נציגים כאלה. וב-עיקר: לגמרי לא ברור שאש"ף יסכים להיכנס לוועידה כזאת בדרלת האחרות.

שלא בשמו המלא, על זהותו ודיגלו-לכל היותר יתכן כי בוועידה "מכ-נה" ישתתפו נציגים פלסטיניים חצי-ירשמיים. אך ועדה כזאת לא תביא את השלום. היא רק "תעביר את הזמן" ותי-צור רושם של התקדמות.

על כך מדובר, למעשה. אך גם עניין זה רחוק. אין זו עילה אמיתית למשבר.

המשולש שמיר-פרס-רבין השלישי הוא הצחק

בינלאומית. וככל שימשיך שמיר לכהן כראש-ממשלה, כן מתחזק מעמדו גם בתוך חרות. אין לו אינטרס מובהק להקדים את הבחירות.

לכן, אחרי ששכחו ההכרזות המפור-צות, נשאר הכל כמו שהיה.

הליכוד והמערך, תאומי-סיאם

אם של האחדות הלאומית,

דבוקים זה בזה. הם מתחלקים

בשלל התקציבים, לטובת הקיבוץ

הציוני, המושבים וההתנחלויות.

הם משתיקים בצוותא את פרי-שתי-בלם, הפוגעת במערך, ואת פרשת-הקרקעות, הפוגעת בלי-כוד. יד רוחצת יד. האינטרסים המשותפים שלהם חזקים הרבה יותר מאשר ההבדלים ביניהם. שהם מילוליים בעיקר.

השעון של דויד בלס העלתה

שוב את כל הבעיות הקודמות

שלו לגבי אמינות.

● כפי שהיה צפוי מראש, מעמדו של יצחק רבין מתחזק במהירות.

כבר עם הקמת הממשלה היה ברור כי אחרי הרוטציה יהיה רבין האיש החזק. הרבר טבוע בטיב המציאות הפו-ליטית הישראלית. שרי-הביטחון חשוב לאין שיעור משר-החוזק. לרשותו עומד תקציב ענקי, הוא חולש על עניינים אדירי-חשיבות, הוא עומד אוטומטית במרכז ריווחי התיקשורת.

רבין, הנוקט עמדה ימנית הקרובה ללב הליכוד, הוא עתה לשון-המאזניים בממשלה. איש אינו מעז לגנוע בתק-צית שלו. איש אינו מעז להעלות נושא שהוא אינו מעוניין בו. כאשר הפר האיש של פרס, יוסי ביילין, כלל זה בעניין דרום-אפריקה, ירד עליו רבין כמו פצצה של טונה.

סביר לשינוי מפת הבחירות. המיש-אלים האומרים אחרת אינם רציניים.

המישאלים הרציניים — אם ככלל יש כאלה — מלמדים כי תחול לכל היותר תווה קלה בלבד לטובת המערך וגרוריו. זה לא יספיק למערך להקים ממשלה חדשה, ובוודאי לא בלי רק"ח והרשימה המתקדמת. משמע: אחרי הבחירות יהיה המצב כמו לפניו.

ואילו בכנסת הנוכחית, אין

סיכוי להקמת ממשלה צרה, כי

הנהגת המערך, פרס לא הצליח

למשוך את הרתיים לצידו. המי-סה נשארה כמו שהיתה עם

היבחר הכנסת.

גרוע מזה: אם יפרשו שרי-המערך מן הממשלה, אין כל ביטחון שהממי-שלם תיפול. היא תוכל להמשיך ולהת-קיים כממשלת-מעוט, או כממשלת-מעבר, במשך תקופה ארוכה — בלי המערך.